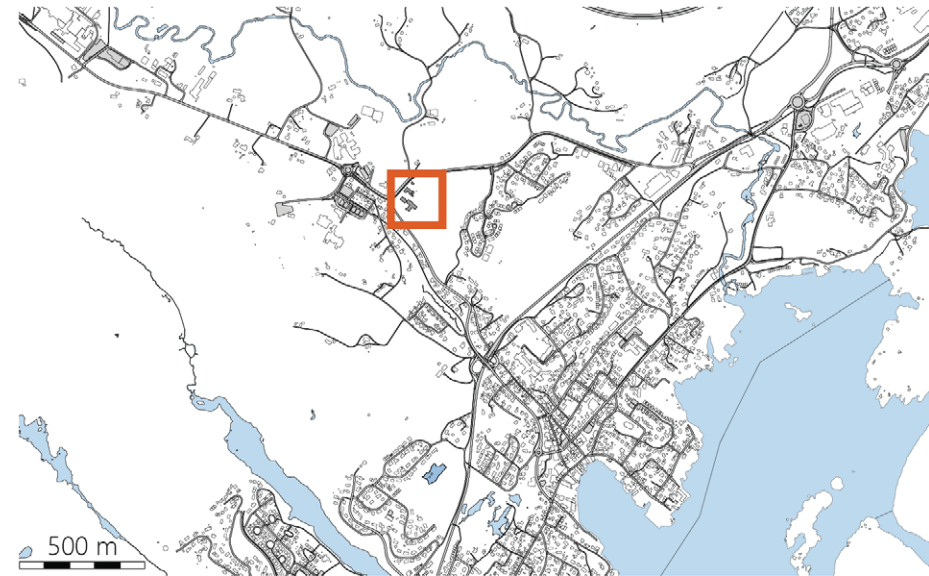


MØGLESTU HOVEDGÅRD OG HUSMORSKOLE

ANE NORDBY FALKENHAUG OG ELISE SHUMEI VILLANGER

ER DET BARE DE GAMLE OG HISTORISK VIKTIGE BYGGENE DET ER VERDT Å TA VARE PÅ, ELLER KAN OGSÅ NYERE BYGG HA EN HISTORIE Å FORTELLE?

Møglestu Hovedgård og tidligere husmorskole i Lillesand kommune, Aust-Agder, ligger ute til salgs. Gårdens hovedhus fra 1806 er fredet, men et tilbygg fra 50-tallet er misforstått, mislikt og foreslått revet. Fremtiden til anlegget er uklar, og det kan hende at 20 nye boliger dukker opp i den historiske parken som omkranser byggene. Rundt om i Norge finnes det flere slike 50-tallsbygg som har mistet sin funksjon, og som mange ikke lenger kan se noen grunn til å bevare. Vi ønsker å utforske potensialet i ett av dem.



1806 - Hovedhuset, Møglestu Hovedgård



1953 - Tilbygget, Møglestu husmorskole

På Møglestu står det tre bygg: Hovedhuset, Tilbygget og Låven. Det er stor forskjell mellom når de ble oppført og hvilken stiltype de har. Sammen forteller de historien til Møglestu Hovedgård.

Hovedhuset: Fredet 1800-talls villa i klassisistisk stil.

50-talls-tilbygget: Tilbygg til Hovedhuset, i modernistisk stil, som en utvidelse av husmorskolen på Møglestu.

Låven: Pusset opp og tatt i bruk av kulturskolen og det lokale husflidlaget. Det eneste bygget som er aktivt i bruk i dag.

Hvordan kan Møglestu Hovedgård bli et attraktivt sted folk ønsker å besøke og bruke, og hvordan kan 50-talls-tilbygget tilpasses fremtidig bruk, samtidig som de enkelte byggene og anlegget som helhet får fortelle sin historie?

Vi ønsker å teste ut hvordan 50-talls-tilbygget kan transformeres til et allsidig anlegg som kan være til glede for lokalbefolkningen. I tillegg vil vi undersøke situasjonen og se hvordan anlegget som helhet kan bli mer inviterende.

For å få til dette har vi satt oss noen intensjoner som de viktigste retningslinjene for prosjekteringen:

Ta vare på 50-talls-tilbygget

Vi ønsker å se på mulighetene ved å ta i bruk 50-talls-tilbygget.

Vern gjennom bruk

Vi ønsker å ta hensyn til historien samtidig som vi legger til rette for økt bruk av stedet.

Tilgjengelighet for lokalsamfunnet

Vi ønsker å tilrettelegge for bruk av Møglestu Hovedgård som i minst mulig grad privatiserer bygg og hage.

Generalitet, attraktivitet og lesbarhet

Vi ønsker å tilpasse 50-talls-tilbygget slik at det lettere kan taes i bruk, ved å fokusere på generalitet, attraktivitet og lesbarhet.

1796
Gunhild Steenersen kjøper Møglestu

1800

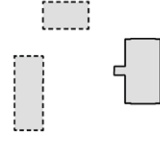
1804
Steener og Severine Steenersen tar over Møglestu



1806
Det nye hovedhuset er ferdigstilt

Møglestu er i dårlig forfatning, men Steener og Severine (også kjent som Madam Steenersen) fikser opp gården og anlegger en engelsk landskapshave.

Steener var en velstående skipsreder og kjøpmann. Familien var innflytelsesrike, og de fleste i Lillesand kjemper fremdeles til Madam Steenersen. Hun styrte over familiens bedrifter som enke i mange år, og det sies at hun fremdeles går igjen i Hovedhuset.



Møglestu Hovedgård i 1810. Basert på maleri av Mogens Moe.
Det tidligere hovedhuset er stiplet til høyre.

1867
Madam Steenersen dør uten noen naturlige arvinger

1899
Kommunen kjøper bygget

Det har vært mange eiere siden Madam Steenersens død. Møglestue blir fattigård fra 1900-1915.

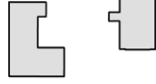
1900

1912
Møglestu husmorskole blir opprettet

1917
Fylket kjøper Møglestu og den blir husmorskole

1923
Hovedbygningen fredes

1933
Låven bygges opp igjen etter brann



Hovedbygget og låven slik det stod på 30-tallet.

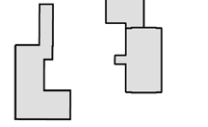


1953
Tilbygget står ferdig, tegnet av Brochmanns arkitektkontor

På anbefaling fra arkitektene velger husmorskolen å beholde sine lokaler på Møglestu. Dette sees på som den beste løsningen for å ta vare på den fredede hovedbygningen.

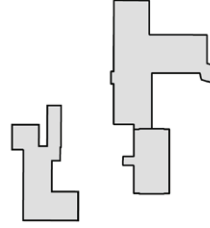
Odd Brochmann (1909-1992) er kanskje først og fremst husket som en viktig formidler av arkitektur og stilhistorie, gjennom tegninger og bøker. Brochmann var også praktiserende arkitekt, og sterkt preget av funksjonalismen. Sammen med sin kone jobbet han med boligarkitektur og sosiale institusjoner.

Dag Rognlien (1921-1999) var tilknyttet Brochmanns arkitektkontor fra 1950, som han senere ledet og tok over i 1965. Han var en skarp kritiker og en uredd debattant. Dag Rognlien var også redaktør for Arkitektnytt fra 1966-1992.



Husmorskolen utvides med et moderne tilbygg i 1953 med to store kjøkken og en internattiløy. Hovedbygget blir renoverert med kontorer og undervisningsrom.

1980-81
En ny fløy på tilbygget blir reist, tegnet av Drange & Aanensen



Tilbygget utvides mot sørøst, men følger ikke Brochmanns originale planer. Det gjøres også endringer og oppgraderinger av det eksisterende.

1994
Møglestu blir en del av Møglestu Videregående Skole

2000

2005
Voksenopplæring

2006
Kommunen kjøper tilbake Møglestu

Lillesand Kommune planlegger å utvikle Møglestu til ungdomsskole, men får avslag fra fylkeskommunen. Bygningene står dermed ubrukt.

2009
Det lokale husflidlaget og Kulturskolen tar i bruk Låven

Husflidlaget pusser opp låven gjennom dugnadsarbeid. De henger opp skilt som forteller hva rommene ble brukt til i husmorskoletiden.

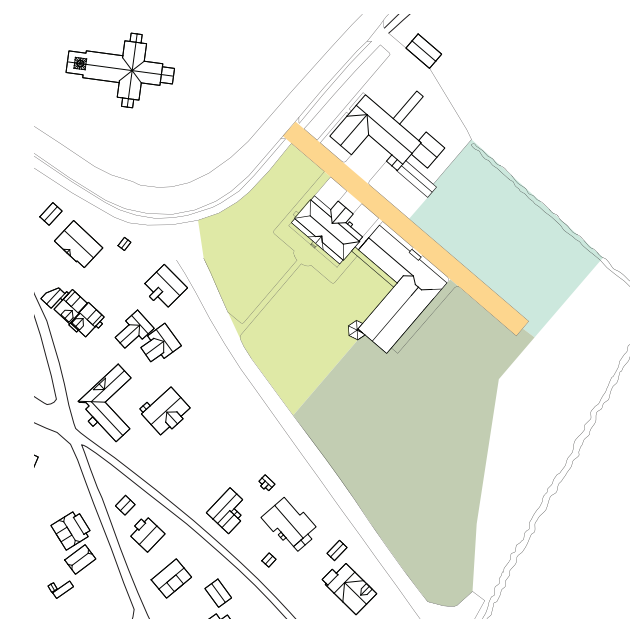
2015
Husmorskolebygningen foreslås revet av kommunen

2016
Kommunen bestemmer seg for å selge Møglestu

2018
Grunnet lav interesse settes salget på vent



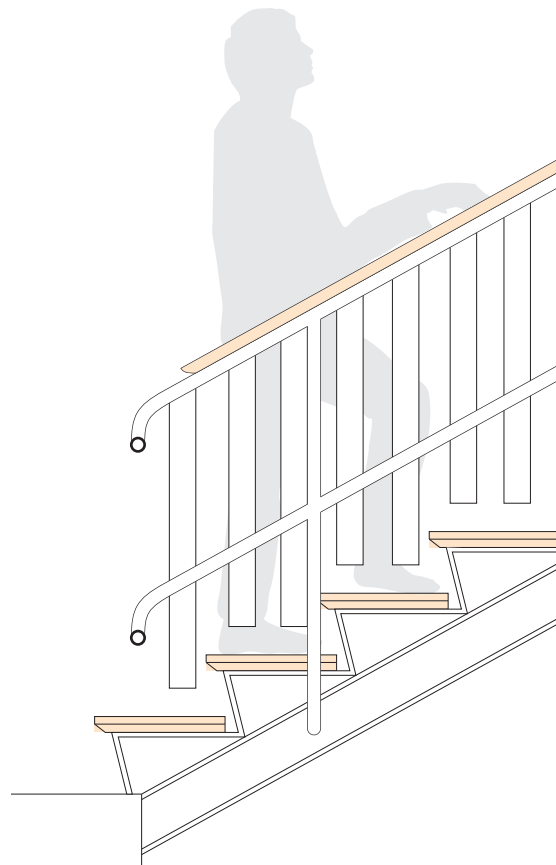
HAGESONER



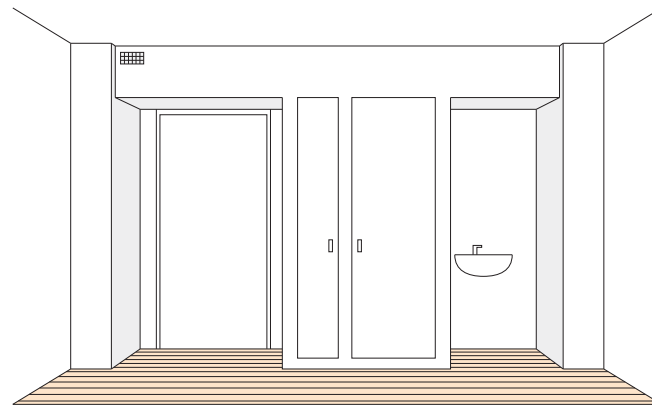
- | | | | |
|---|---|---|--|
|  | Gaten Adkomst, parkering, aktiviteter |  | Opplevelshage Plukke, smake, lukte, dyrke, oppdage |
|  | Hovedhusets klassiske front og hage Symmetri, historisk sus |  | Engelsk landskapshage Stier, broer, trær, dam |

BROCHMANN'S ARKITEKTUR

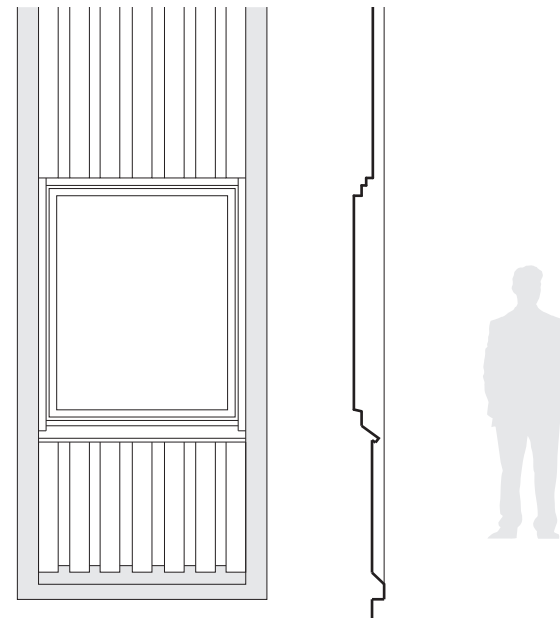
Brochmann hadde fokus på å bruke både innlevelse og kunnskap om brukernes behov som grunnlag for arkitekturen. Uttrykket er ofte lavmælt og respektfullt, tilpasset stedet og den menneskelige skala. Noen trekk går igjen, slik som frittliggende paviljonger, geometriske former og organisering av anlegg rundt et tun.



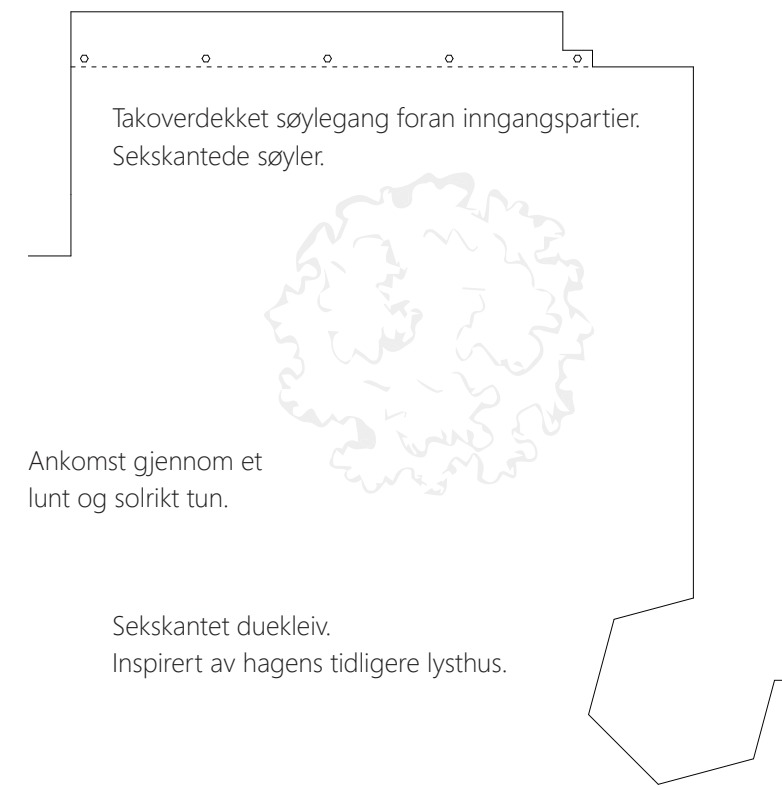
Trapp i hvitmalt stål, med trinn og håndløper i tre.



Sjakter for naturlig ventilasjon på hybelrommene. Bærekonstruksjon bygget sammen med sjakt og skap.



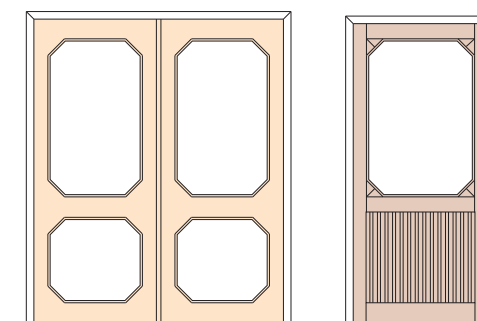
Vinduer innsatt i trekonstruksjon med betongramme rundt. Hvitmalt trekledning gjentar materialitet fra Hovedhuset.



Takoverdekket søylegang foran inngangspartier. Sekskantede søyler.

Ankomst gjennom et lunt og solrikt tun.

Sekskantet duekleiv. Inspirert av hagens tidligere lysthus.



Dører med åttekantede vinduer.

VERDIVURDERING OG ANALYSE

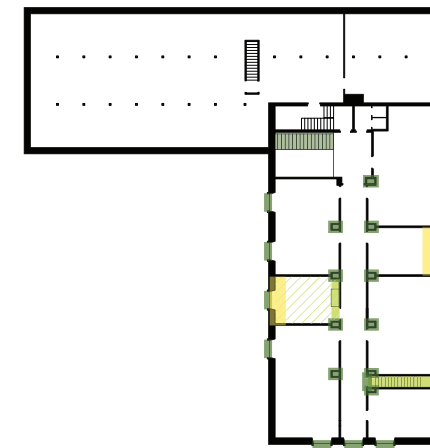
KVALITETER



- Arkitektoniske kvaliteter: lys og luft
- Fortellingen om husmorskolen: vaskekjeller og tørkerom
- Brochmanns arkitektur: dør

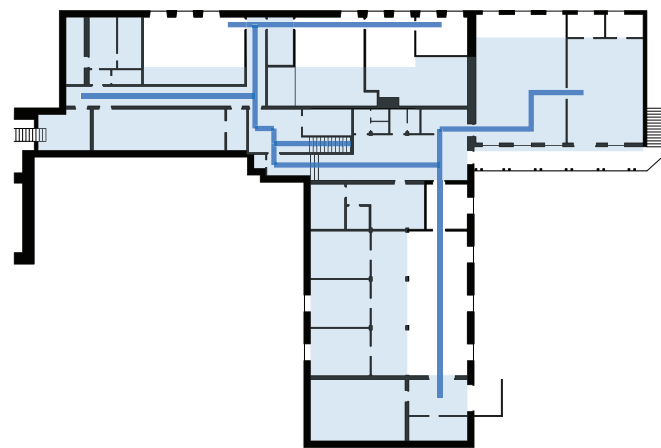


- Arkitektoniske kvaliteter: lys og luft
- Fortellingen om husmorskolen: kjøkken og hybelrom
- Brochmanns arkitektur: fasader, søylegang, duekleiven, dører, sjakter, trapp

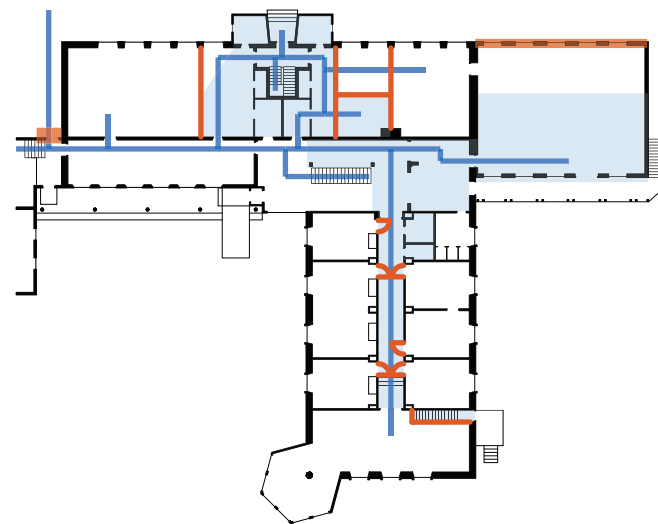


- Arkitektoniske kvaliteter: lys og luft
- Fortellingen om husmorskolen: hybelrom
- Brochmanns arkitektur: fasader, sjakter, trapp

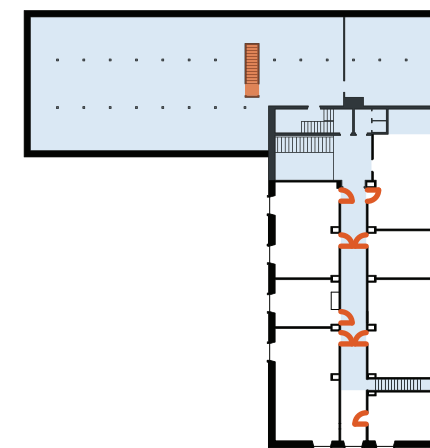
UTFORDRINGER



- Mørke rom
- Komplisert sirkulasjonssystem

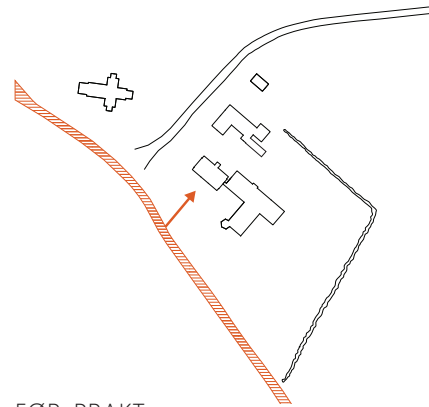


- Mørke rom
- Komplisert sirkulasjonssystem
- Problematisk utforming: skjult inngang, upraktiske tilføyelser, kolliderende dører, vinduer som ikke følger fasadesystemet



- Mørke rom
- Problematisk utforming: kolliderende dører, trapp er ikke i bruk

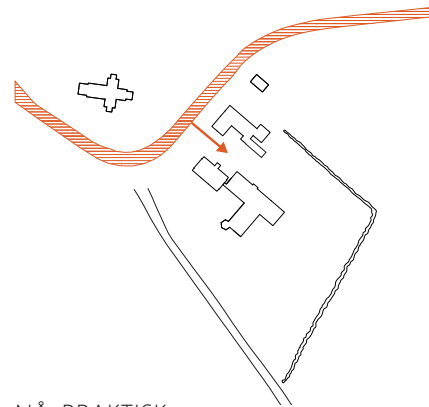
ENDRINGER I ADKOMSTSITUASJONEN



FØR: PRAKT
Adkomst fra hovedveien i sør.
Privat eiendom med praktinngang.



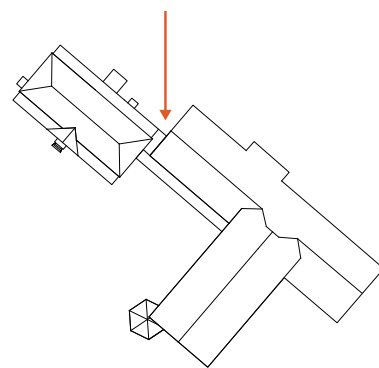
Symmetrisk anlegg med inngangsparti og frontfasade vinkelrett på hovedvei.



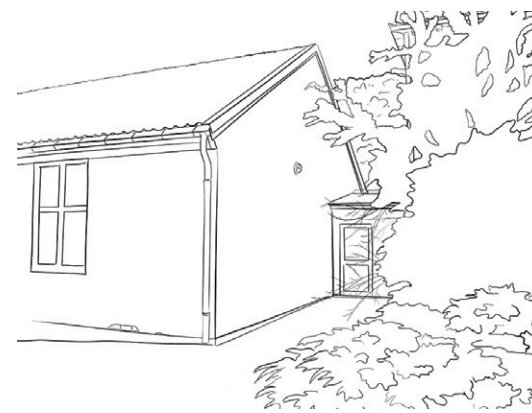
NÅ: PRAKTISK
Adkomst fra omlagt vei i vest.
Tidligere driftsadkomst har blitt hovedadkomst.



Adkomst fra siden, inn på baksiden.
Bilen styrer: adkomst med bil og kort avstand fra parkering til inngang prioriteres.

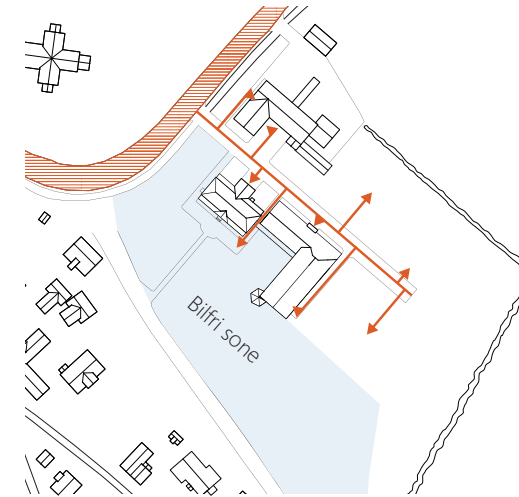


DAGENS INNGANG
Baksiden har blitt forsiden.
Felles inngang for Hovedbygget og 50-talls-tilbygget i et lite mellombygg.



Inngangen er bortgjemt i et hjørne av tunet, skjult bak vegetasjon.

EN NY FORSIDE



VI ETABLERER EN GATE

Tilgjengelighet
Synlig og tydelig tilgang til de ulike delene av anlegget.

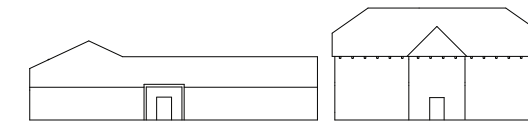
Praktisk
De fleste ankommer stedet med bil.
En praktisk adkomst betyr derfor kort avstand fra bil til inngang.

Felles adkomst
Én adkomst for alle, som er like inviterende uansett transportmiddel.

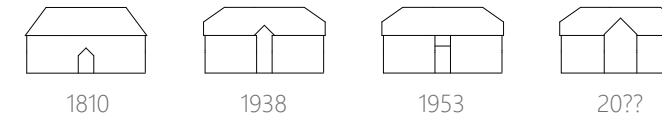
NYE INNGANGSPARTIER

Dagens inngang er en bakdør.
For å etablere Gaten som en ny framside trenger byggene en ny inngangssituasjon.

Vi gir byggene hver sin inngang.
Utformingen følger de to byggenes arkitektur og identitet.

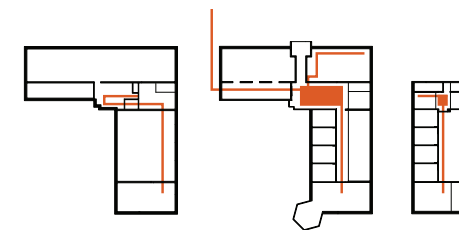


- Rene linjer
- Betongramme
- Lav, nedtonet
- Saltak
- Liggende trepanel
- Profil langs gesims



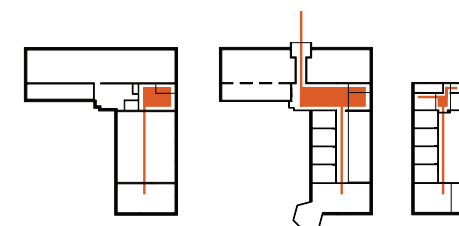
Baksiden har tilpasset seg nye tider flere ganger opp gjennom historien.

KOMMUNIKASJONSLINJER



DAGENS SITUASJON

Dagens sirkulasjonssystem har blitt uoversiktlig med lange ganglinjer som følge av tilpasninger og endring i bruk.



FORSLAG TIL ENDRING

Nytt sirkulasjonssystem etter opprydding. Kort vei inn til knutepunkt i Vestibylen.

SONER

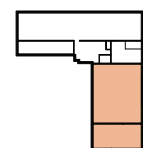
Med fokus på generalitet har vi delt bygget inn i soner som kan deles av og brukes individuelt.

SCENARIOER

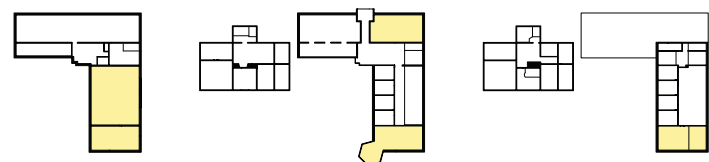
DAGSEENTER MED "ARTISTS IN RESIDENCE"

HÅNDVERKS- OG HISTORISK SENTER

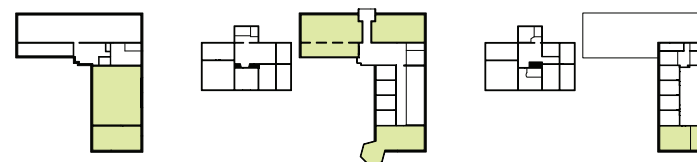
KONFERANSESEENTER OG UMLEIE



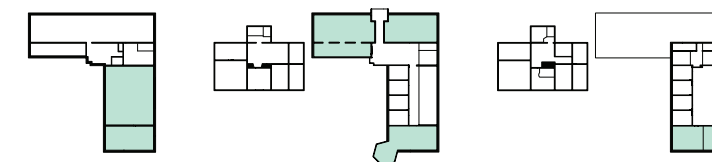
VERKSTEDET



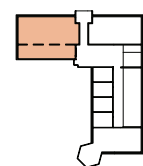
Verksteder og aktivitetsrom



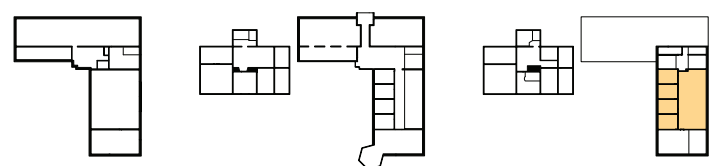
Verksteder og aktivitetsrom



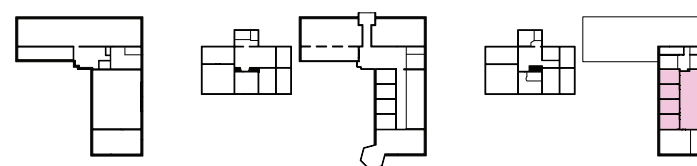
Konferanselokaler



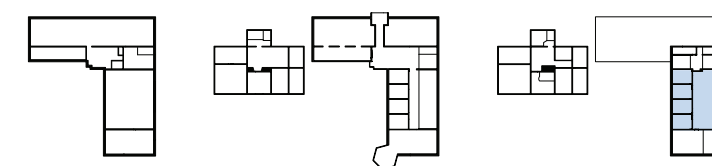
KJØKKENSAL 1



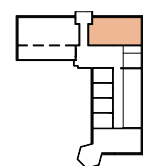
Kunstnerbolig



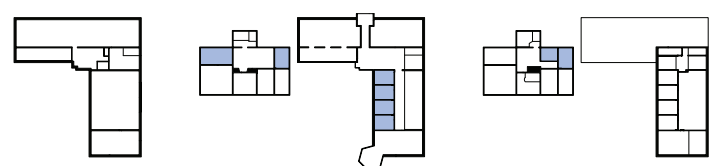
Coworking space



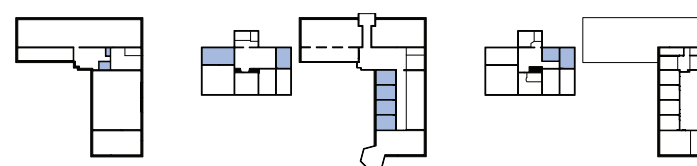
Drift



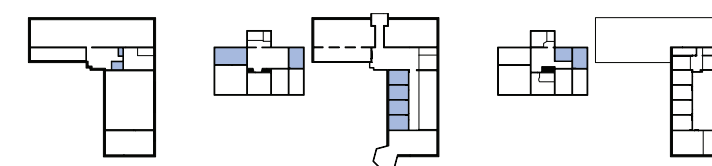
KJØKKENSAL 2



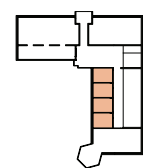
Service



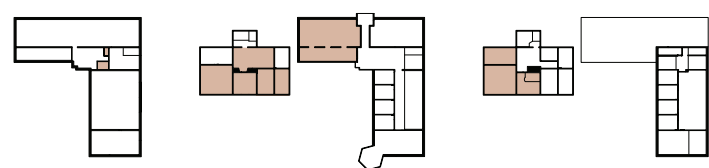
Service



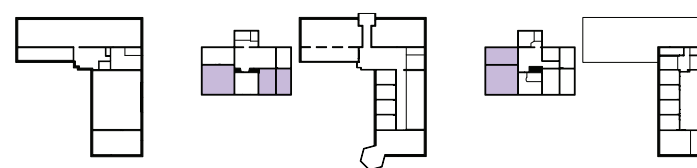
Service



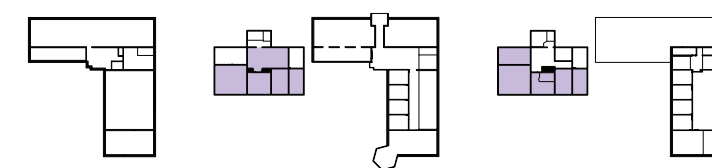
SERVICEKJERNEN



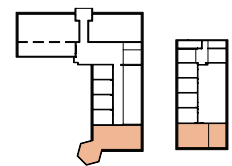
Dagsenter



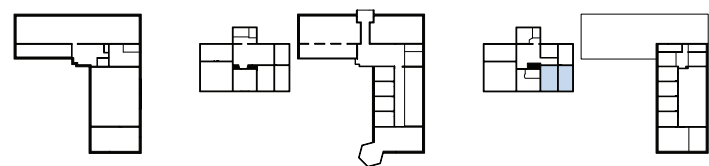
Selskapsutleie



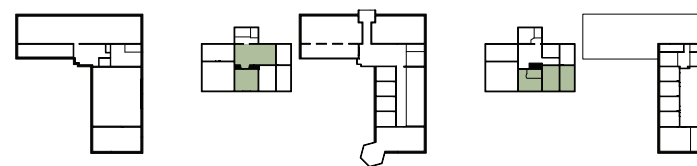
Selskapsutleie



SEMINARSTUEN



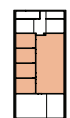
Drift



Historisk senter



Selskapsutleie



ARBEIDSVÆRELSET

OPPLEVELSESHAGEN

I opplevelshagen kan de besøkende aktivt ta del i hagen gjennom aktiviteter og opplevelser med fokus på syn, lukt og smak. Kirsebærtrærne som så vakkert blomstrer om våren definerer gaterommet og markerer overgangen til hagen. Med sine smakfulle bærbusker om sommeren, et bugnende staudebed som alltid er i blomst, frukttrær med svale sitteplasser og et stort

kastanjetre med dekorative blader og nøtter byr hagen på mange sanseintrykk. I enden av hagen er det en åpen plass med en hagestue. Hagestuen er et drivhus og lysthus i ett - et sted for dyrking og planting og samlingspunkt for aktiviteter i hagen. Ved hagestuen er det plassert flere plukke kasser. Kassene er et tilbud til de besøkende hvor de kan plukke, lukte og smake på urter, bær og blomster.



Kirsebærtrær

Epletrær

Plukke bær

Plukke nøtter og blader

Plukke kasse

Hagestue



SITUASJONSSNITT 1:500

5 m



Påbygg fra 80-tallet fjernet.

Nytt inngangsparti erstatter kjøkkeninngang og spisestammes.

Gjennomgang til den historiske hagen. Mellombbygg fjernet.

Nytt inngangsparti med heis og trapp erstatter tidligere trappetehus.

FASADE NORD 1:100
1m



Ny terrasse mot landskaphagen.

Nye vinduer i ny betongramme. Nådutgang fjernet.

Større vinduer satt inn i eksisterende betongrammer. Nye dører lar kjelleren åpnes mot hagen.

Ny glassfasade i vestibylene i ny betongramme.

Påbygg fra 80-tallet fjernet.

Nytt inngangsparti.

FASADE ØST 1:100
1m



Gjennomgang til Gaten.
Mellombygg fjernet.

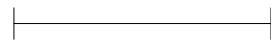
Større vinduer og ny utgang mot
hagen erstatter tidligere vinduer.

Ny terrasse mot
landskapshagen.

FASADE SØR 1:100
1 m

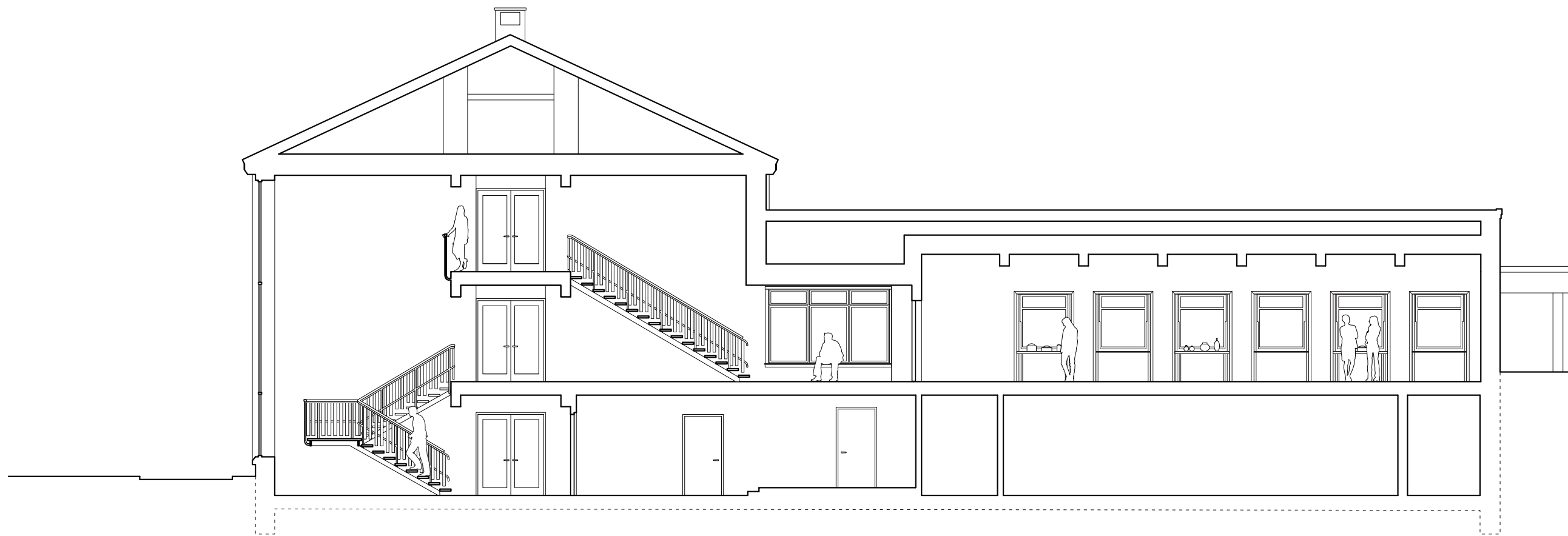


Nytt inngangsparti.



Mellombygg fjernet.

1m FASADE VEST 1:100



Ny glassfasade. Dekker mellom etasjene fjernet.
Ny trapp til kjelleren.

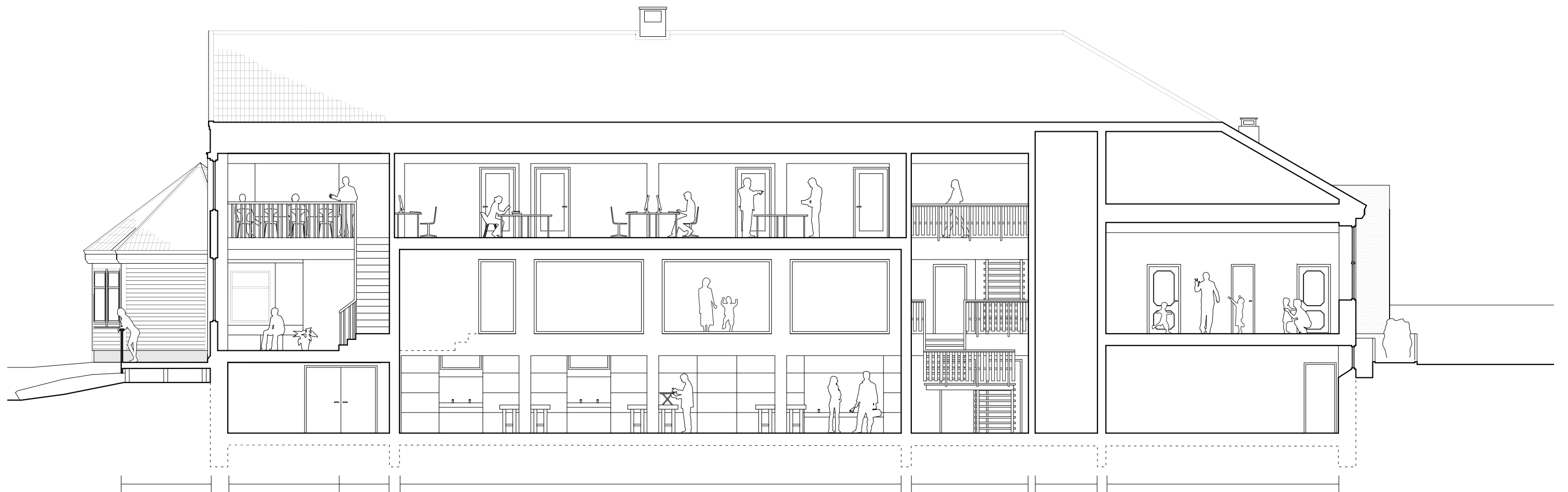
Ny dør til
kjelleren.

Trapp til kjelleren fjernet.

Mellombygg fjernet.

1 m

SNITT B 1:100



Ny terrasse mot
landskapshagen.

Dekke mellom 1. og
2. etg. delvis fjernet.

Trapp
gjenopprettet.

Dekke mellom kjeller og 1. etg. fjernet. Nye vinduer fra korridor i 1. etg. til kjeller.
Åpnet opp i alle etasjer ved å fjerne lettvegger.

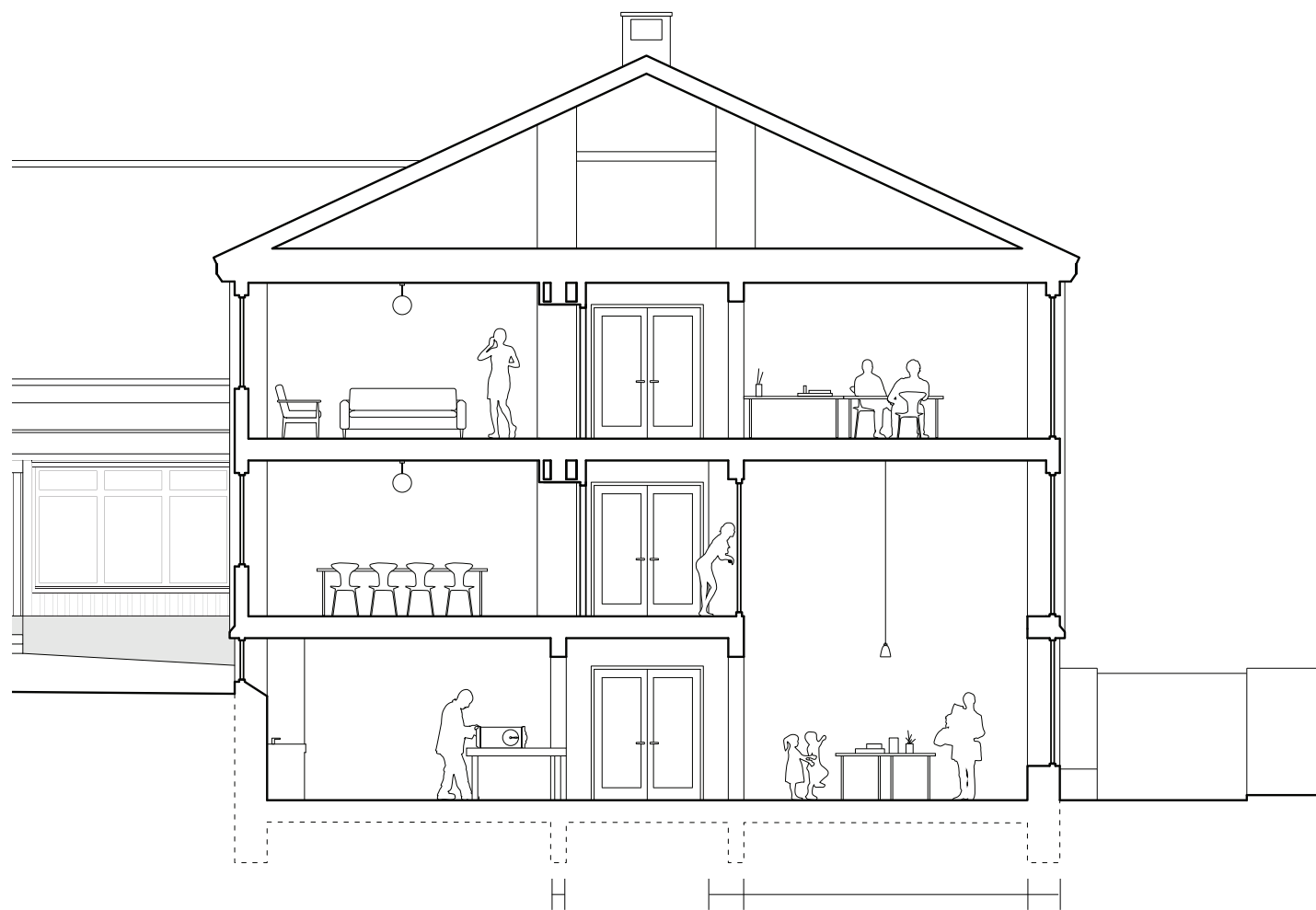
Dekker mellom etasjene
fjernet. Ny trapp til kjelleren.

Ny heissjakt.

Kjøkkensal i 1. etg. gjenopprettet.
Lettvegger fra 80-tallet fjernet.

SNITT A 1:100

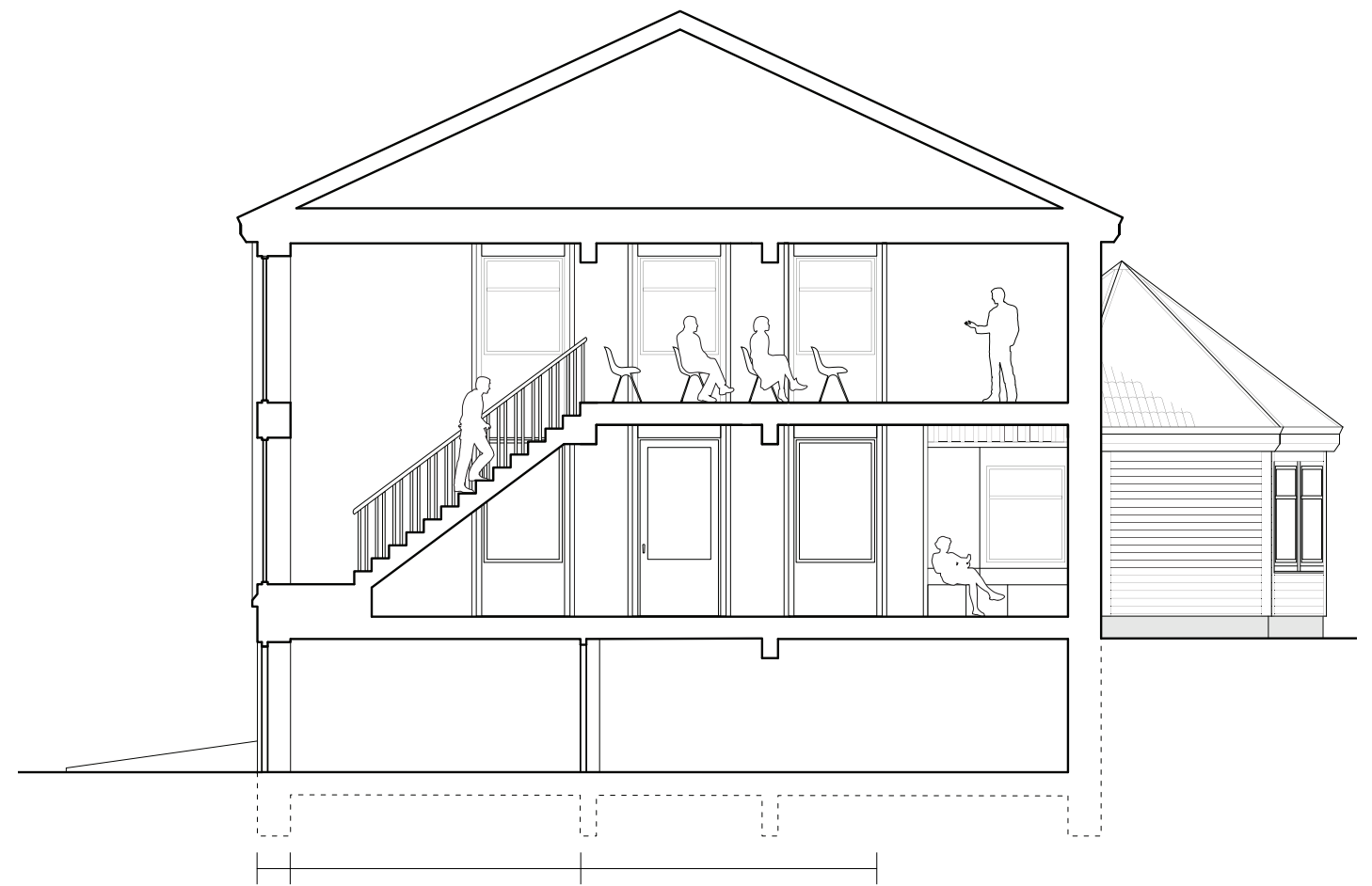
1 m



SNITT C 1:100

1 m

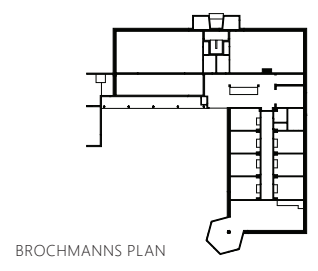
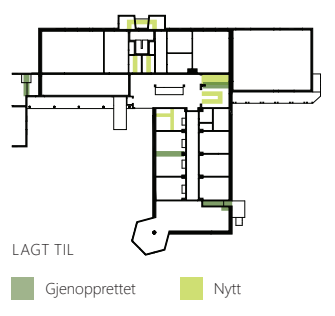
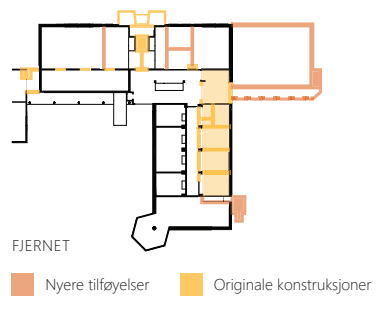
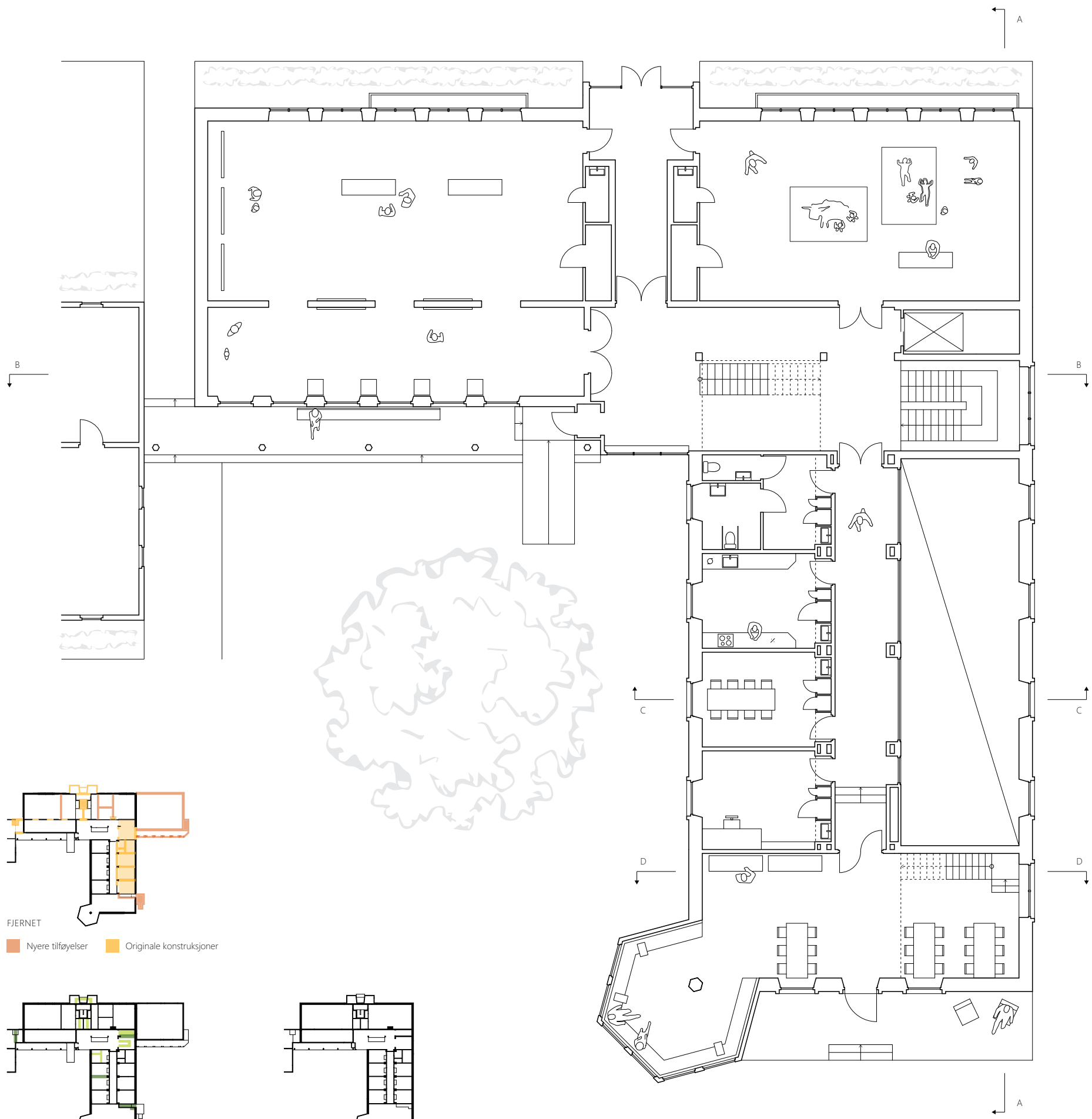
Lettvegger i kjeller fjernet. Lettvegger og ventilasjons- sjakter i 1. og 2. etg. fjernet. Dekke mellom kjeller og 1. etg. fjernet. Større vinduer satt inn i eksisterende betongramme.

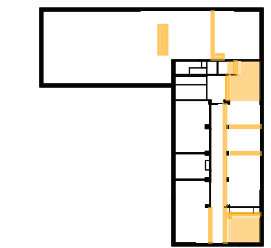
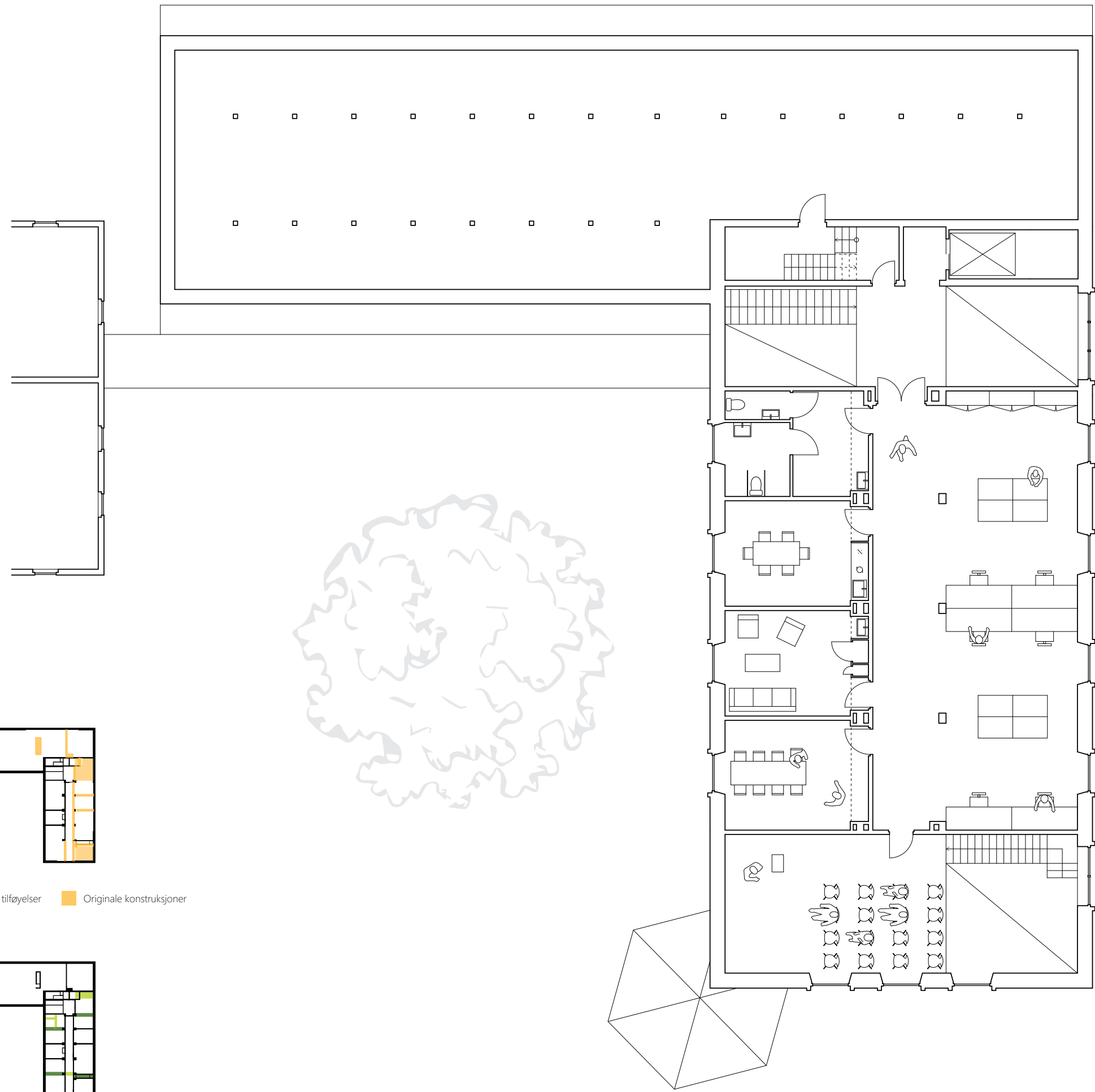


SNITT D 1:100

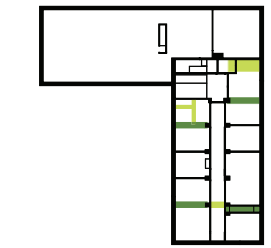
1 m

Nye vinduer i ny betongramme. Nødutgang fjernet. Trapp gjenopprettet. Dekke mellom 1. og 2. etg. delvis fjernet. Større vinduer og ny utgang mot hagen erstatter tidligere vinduer.

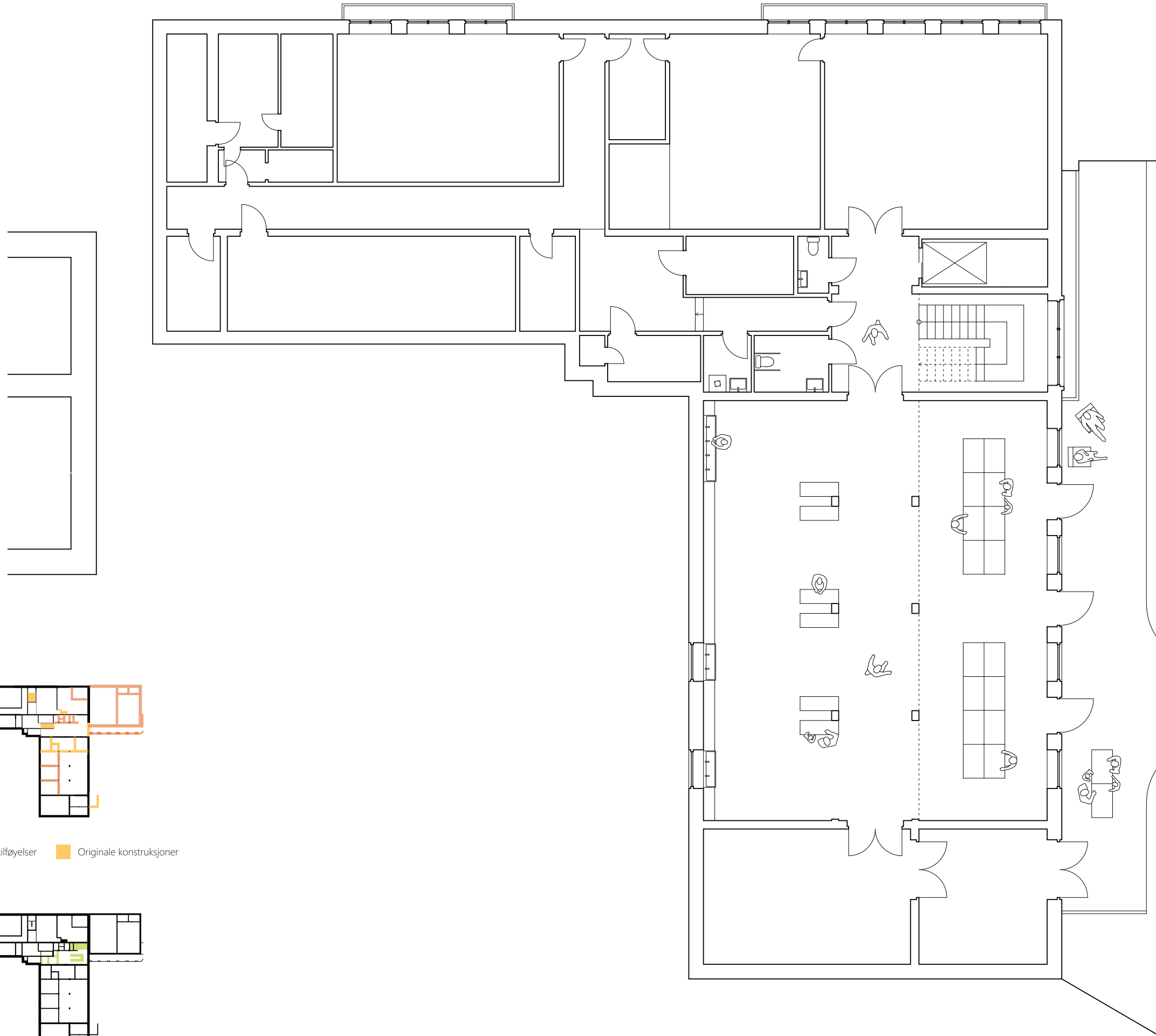




FJERNET
 Nyere tilføyelser Originale konstruksjoner

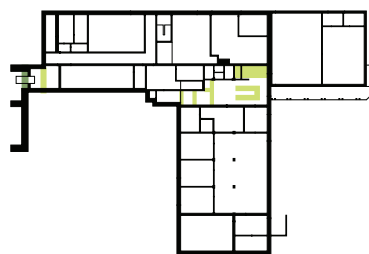


LAGT TIL
 Gjenopprettet Nytt



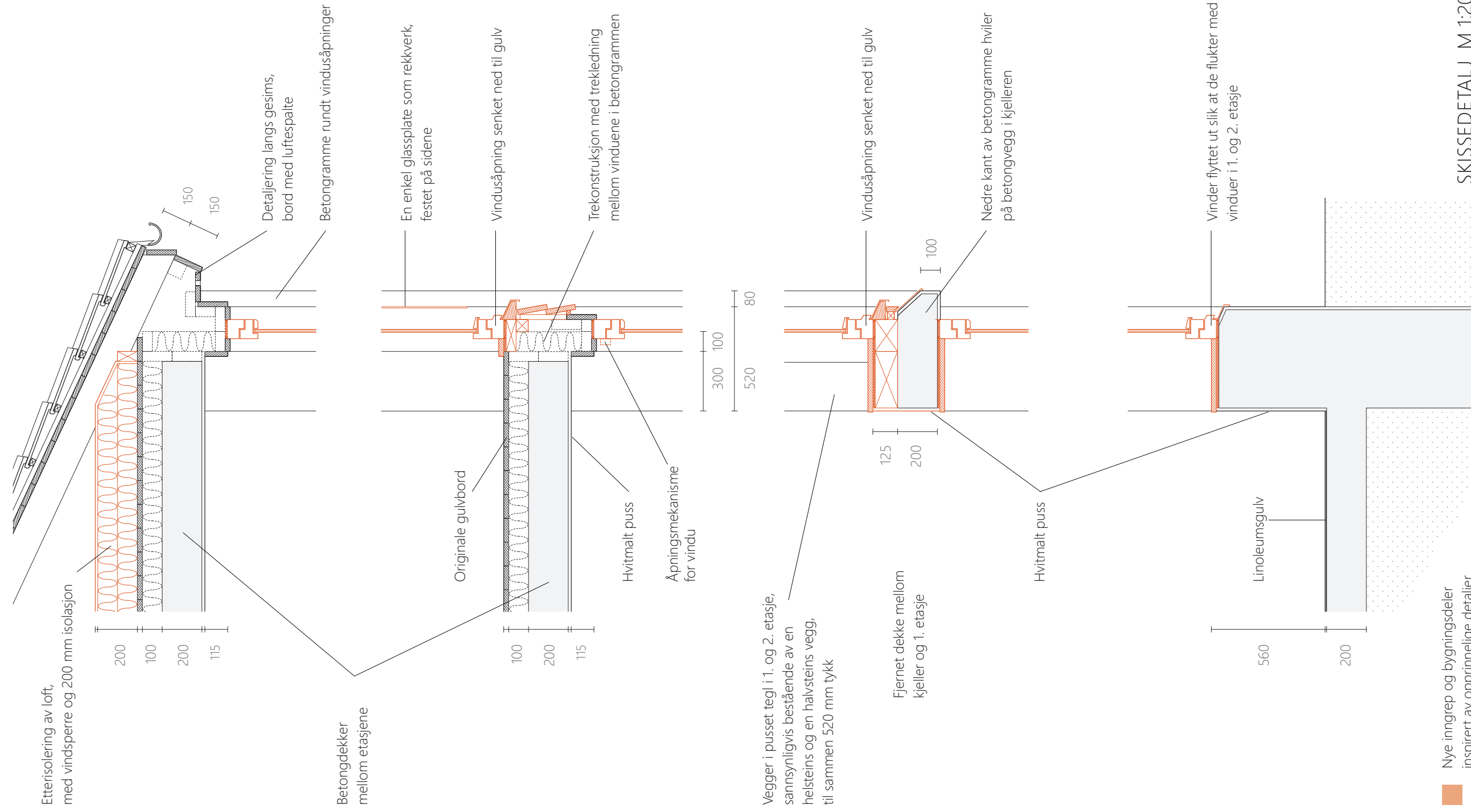
FJERNET

Nyere tilføyelser Originale konstruksjoner



LAGT TIL

Gjenopprettet Nytt



Vegger i pusset tegl i 1. og 2. etasje, sannsynligvis bestående av en helsteins og en halvsteins vegg, til sammen 520 mm tykk

■ Nye inngrep og bygningsdeler inspirert av opprinnelige detaljer.

SKISSEDETALJ M 1:20

